

## Susikaupimo renginių šiluma

Dar neseniai sėdėjome prie Kūčių stalo, šventėme Kalėdas. Tad skaitytojams noriu priminti, kaip šias prasmingas šventes sutiko visų rajono mokyklų ir darželių katalikiškųjų grupių tikybos mokytojai bei auklėtojos.

Mokiniai išmoko kalėdinių giesmių, eilėraščių, inscenizacijų. Iš tikybos vadovėlių, mokytojų pasakojimų, šventojo rašto skaitymų sužinojo, kaip atnaujinti per krikštą gautą Dievo malonę nuoširdžiai išpažintimi ir šanta Komunija, kaip tapti sąmoningesniu ir ulesniu tikinčiuoju.

Ir mokytojai, suvokdami, kad neužtenka uždegti žvakutę ant kalėdinės eglutės ar didelę žvakę ant Kūčių stalo (tai tik simboliai), bet kiekvienas turi sušvisti savo vidumi, vadovaujami tikybos dėstyto koordinatore Genovaitės Daukaitės, rinkosi į rekolekcijas, kurias vedė kunigas Virgilijus Liuima. Rekolekcijos prasidėjo šventomis Mišiomis miesto bažnyčioje. Giedojo bažnytinis jaunimo chorelis (vadovė, mokytoja Genovaitė Bartaševičienė). Po Mišių visi 35 mokytojai pasuko į katalikiškos pakraipos Kupiškio pradinę mokyklą, kur maloniai nuteikė mažųjų mokyklos giedorėlių balsėliai, žvakučių šviesa,

varpelių skambesys.

Vyko keli adventiniai apmąstymai - konferencijos. Nagrinėtos žmogaus dvasiniam tobulėjimui aktualios temos: susimąstymas, ramybė, tyła, laisva valia, šventosios Dvasios veikimas, Švenčiausioji Mergelė Marija - visų Dievo malonių tarpininkė ir kitos. Per pertraukas buvo gyvai diskutuojama, kaip visa tai galima pritaikyti gyvenime ir darbe. Baigiantis rekolekcijoms, kunigas dalijosi su jų dalyviais kalėdaičiu ir linkėjo, kad tas menkas trupinėlis Kūčių vakarą atneštų visiems ramybę ir Dievo palaimą.

Pasigrožėjome sumaniai ir patraukliai mokykloje įrengtu tikybos kabinetu, stendais, kuriuose atsispindi mokinių geri darbai, laukiant Jėzaus gimimo švenčių. Čionykštės mokytojos pavaišino arbata ir skaniais sumuštiniais. Buvo galima apsirūpinti religine literatūra ir kalėdaičiais.

Mes, tikybos mokytojai, esame dėkingi renginio organizatorei, rekolekcijų vadovui, mokyklos vadovybei už dvasingus susikaupimo ir susimąstymo renginius.

Mokyt. Janina GERŠTAUTIENĖ

## Patvirtintas rajono biudžetas

Sėkmingai užbaigti praėjusius metus rajono biudžetinėms įstaigoms padėjo savivaldybės gautos papildomos pajamos. Šiomis lėšomis pavyko užkaišioti visas biudžeto skyves, padengti Vyriausybės negražintą apie 700 tūkst. Lt užpernykštę dotaciją, išmokėti socialines pašalpas, kompensuoti autobusų parko skolas.

Ar tokių pajamų bus šiomet, šiandien niekas negarantuotas, tačiau tikimasi, kad jos vėl suteiks galimybę išsisukti iš sunkios padėties. Mat centrinė valdžia ir toliau geradare būti nori savivaldybių sąskaita. Būtiniausioms reikmėms patenkinti 1996 metais rajonui stinga apie 4,5 mln. Lt. Dar beveik 1 mln. planuojamų rajono biudžeto pajamų Finansų ministerija įpareigojo skirti numatomiems pakelti biudžetinių įstaigų darbuotojų atlyginimams. Valstybės dotacija palyginti su gautąja pernai padidinta tik 4,5 proc., kai infliacija sieks apie 25-30 proc. Vadinasi, praktiškai šiais metais rajono išdas bus mažesnis maždaug 4 mln. Lt.

Tokiomis sąlygomis rajono taryba gruodžio 28 d. sprendė labai sudėtingą uždavinį - kam lėšų sumažinti, o kam pridėti. Centrinės ligoninės vyr. gydytojas Gerardas Aleksaitis guodėsi, kad mokesčių fondai trūksta 120 tūkst. Lt, jeigu negaus, teks atleisti apie 20 darbuotojų. Dėl menkų finansavimo išteklių skundėsi ir kitų įstaigų vadovai. Po debatų asignavimai padidinti sveikatos apsaugai, švietimui, kelių remontui. Iš 18 tarybos posėdyje dalyvavusių jos narių už 1996 m. rajono biudžeto patvirtinimą balsavo 17, susilaikė 1.

Be šio, taryba priėmė dar 18 sprendimų: seniūnijoms patvirtino šiluminės energijos ir karšto vandens kainas, geriamo ir kanalizuojamo vandens tarifus, mokamų medicinos paslaugų įkainius, pusemečiui atidėjo mokesčių sumokėjimo terminą AB "Simega", leido UAB "Kupiškio butų ūkis" nurašyti susidėvėjusius automobilius ir kt.

"Atgailos" inf.

## Migoniečiai dėkingi

Jau kuris laikas ir šeštadieniais 7 val. ryto iš Kupiškio autobusų stoties į Šimonis išvykstantis autobusas užsuka į Migonis.

Rajono savivaldybės administracijos ir ūdarosios arkinės bendrovės "Kupiškio autobusų parkas" vadovai autobusų eismą pa-

koregavo atsižvelgdami į šio krašto žmonių pageidavimą. Už tai migoniečiai minėtiems vadovams taria nuoširdų ačiū, linki ir toliau būti dėmesingiems rajono gyventojų interesams.

Stasė ALMONIENĖ

## Atjauta puošia žmogų

Kai vieną pirmadienį susiruošiau audiencijai pas rajono merą Vytautą Mockų, iškilo rūpestis, kuo reikės grįžti į namus Šepeton, nes po pietų autobusas tik 18.15 val. Atvykau 12 val. laukti priėmimo nuo nustatytos 14 val. tikėdamasis, kad gal pavyks prasmukti prieš pietus. Deja, interesantų tarnybiniais reikalais nestigo. Visai netekau vilties, kai atėjo 13 val., o pas merą dar buvo tarnautojas. Jis išėjo po 10 min. Mintyse žaibiškai nusprendžiau: "Gal neišvarys, o jei ir išvarys, tai tikrai nemuš..." Trumpai suformulavau klausimą, į kurį merui atsakius "taip", pokalbis baigtųsi. O tai reikštų, jog klausimas neišsprendžiamas.

Neišvarė, pakvietė sėsti. Atsakė beveik "taip", tačiau pats savo iniciatyva pratęsė pašnekėsį, nuoširdžiai patarė, kaip toliau narplioti problemą. Dėl mano rūpesčių meras dar sutrumpino savo pietus apie 5 min., tačiau padovanėjo man nuostabių šilumos ir dėkingumo jausmą.

Į autobusą spėjau ir namo parsivežiau gerą nuotaiką, kuria ir noriu pasidalyti su skaitytojais, pranešti visiems, kad mūsų meras - atjautos kupinas žmogus, pasitikėkim juo. Šia proga asmeniškai jam dar noriu palinkėti gerų Naujųjų metų, didelės sėkmės darbe, priimant brandžius sprendimus, laimės gyvenime.

Antanas ERINGIS  
Pensininkas

## Apsvarstyto veiklos kryptys

Įvyko Lietuvos profesinių sąjungų susivienijimo (jam priklauso per 50 tūkst. Rysių, Metalistų, Sveikatos apsaugos, Vietinio tikio ir paslaugų, Maisto pramonės, Komercijos ir kooperacijos, Radijo ir televizijos kūrybinių darbuotojų - iš viso septynių profsąjungos šakų) suvažiavimas. Buvo apsvarstyta susivienijimo įgaliotinių tarybos veiklos ataskaita, priimti nauji įstatai ir darbo kryptys. Numatoma solidarizuotis su kitomis profsąjungomis, skatinti trišalį - profesinių sąjungų, darbdavių ir Vyriausybės - interesų derinimą, siekti, kad, prieš priimant ekonominius, socialinius įstatymus, jie būtų aptariamai su profsąjungomis. Prieita išvados - suaktyvinti profsąjungos narių švietimą, tarptautinę veiklą. Profsąjungoms kelia rūpestį, kad Vyriausybės skelbiamą socialiai orientuota politika būtų įgyvendinama ne valstybinių institucijų finansavimo mažinimo sąskaita, o valstybinio socialinio draudimo fondo lėšomis, kad ji būtų finansiškai pagrįsta.

Suvažiavimas priėmė keletą rezoliucijų: dėl dirbančio jaunimo įtraukimo į profsąjungas, dėl Vyriausybės vykdomos socialinės politikos ir kt.

Profesinių sąjungų susivienijimo vadovu šio forumo dalyviai vėl perrinko Metalistų profesinės sąjungos pirmininką Algirdą Sysą.

Janina VARNIENĖ

Rajono komercijos ir kooperacijos darbuotojų profsąjungos pirmininkė

Vietoj nekrologo**Mokytojai Albinai  
Sakalaitei -  
Buivydienei**

Šimonių girios pakraštyje švietė Sakalų sodyba. Aplinkui vėjas pustė smėlį, žydėjo lubinai ir grikliai, o giria dieną naktį ošė prie jos prisiglaudusiems žmonėms. Ošė ir Albinai, kol pasaulis išviliojo iš smėlėtų laukų. Likimas įdavė į rankas knygą ir nulėmė Albinos gyvenimo kelią.

Vėderiškių pradinė mokykla - nuošalioje vietoje. Pro ją einantis siauras keliukas netoli tenuveda. Kai ištuštėdavo klasės, būdavo labai tylu. Ir liūdna. Jaunoji mokytoja virkdydavo akordeoną ir dainuodavo. Gal daina atviliojo Ažuodžių kaimo gražuolį vyrą Juozą Buivydą, kuris išsivedė mokytoją Sakalaiteį į savo sodybą. Atėjo ji tada ir į Vaduvų pradinę mokyklą, kur daug metų mokė apylinkės vaikus ne tik rašto. Pati gražiai piešė ir vaikus mokė mylėti grožį.

Kaimo mokytojas gyvena du gyvenimus. Buities rūpesčiai - kaip visų kaimo moterų. Darbas tarp mokyklos sienų ne visiems matomas ir suprantamas. Mokytojai Albinai ir šių dviejų gyvenimų buvo per maža. Siela ieškojo grožio. Reikėjo knygų, filmų, traukė seno Vaduvų dvaro paslaptys.

Graži Buivydų sodyba tarp senų medžių, pilna lakštingalų giedojimo. Žavus šetekšnos slėnis... Gyvenimas buvo turtingas visko. Būdavo ir skausmo, ir liūdesio. Bet niekada mokytoja nedengė svėimos padangės savais debesimis. Ramu būdavo šalia jos, tokios tvirtos. Ir mirčiai pažvelgė į akis ramiai, drąsiai: eime, aš jau viską padariau. Daug padariau.

Gyvenimas išsprūdo lyg balandis, nuplasnojo ir dingo. Dar skamba tolyje mokyklos varpelis, tilsta ir nutyla. Nebelieka nieko. Tik naujas kapas žiemos atviruke.

Draugai mokytojai

**Tartis vieniems  
su kitais**

Lietuva pasirinko Vakarų šalyse išbandytą parlamentinės demokratijos ir rinkos ekonomikos sistemą. Tačiau čia kolektyviniai darbo santykiai, kurie jungia profsąjungų ir darbdavių organizacijų veiklą, kolektyvinių sutarčių pasirašymą, streiko laisvę, dar tebėra pradinėje kūrimosi stadijoje.

Kokia gi situacija mūsų rajone? Man, kaip Darbininkų sąjungos pirmininko pavaduotojui, dažnai tenka bendrauti su įmonių darbininkais. Susidariau įspūdį, kad darbdaviai ignoruoja jų teisėtus reikalavimus, laiku neišmoka atlyginimų ir vienašališkai juos nustato, nesilaiko žmonių saugos darbe bei kitų Lietuvos Respublikos įstatymų.

Praejusiais metais valstybinė darbo inspekcija AB "Kupiškio pienas" tikrino, ar čia nepažeidžiami darbo įstatymai, ir rado daug trūkumų. Tačiau išvados ir toliau nedaromos. Norėtūsi, kad bendrovės generalinis direktorius Z. Aleksandravičius nesibaimintų vietinės darbininkų sąjungos, su ja geranoriškai bendradarbiautų sprendžiant darbo problemas, o darbininkams reikėtų aktyviai dalyvauti profsąjunginėje veikloje ir padėti savo proforganizacijos vadovams. Nekokie atsiliepimai ateina ir iš "Lelijos" siuvimo įmonėje dirbančių moterų. Čia didelės išdirbio normos, o užmokestis nekoks. Nepasimokė iš klaidų ir UAB "Kupiškio autobusų parkas" direktorius A. Blieka, jau kartą "glostytas" valstybinės darbo inspekcijos už darbo įstatymų pažeidimus. Pernai spalio mėnesį jis vairuotojams vienašališkai, neįsprendęs vietinės profsąjungos, nurodė kone trečdalią atlyginimo.

Tokie ir panašūs darbdavių veiksmai nestiprina kolektyvų, nepadedą jiems siekti geresnių darbo rezultatų.

Vaclovas BENEŠEVIČIUS  
Rajono Darbininkų sąjungos  
pirmininko pavaduotojas

Sveikata

TAI mūsų parcija. Tam davėme Hipokrato priesaiką. Neseniai laikraštyje "Kupiškėnų mintys" perskaitęs B. Urbonienės straipsnelį "Nepamirškim savų" susimąščiau, ar viską padarome, kad kaimo žmogui, ypač senam, negalios kamuojamam, būtų prieinama sveikatos priežiūra, ar pakankamai informuojame apie mūsų pastangas padėti ligoniams vietose. Tiesa, kuriami sveikatos priežiūros įstatymai bei poįstatyminiai aktai kaip tik suteiks prioritetą pirminei sveikatos priežiūrai, bet jie dar tebesvarstomi Seime. Jų poveikis gal pasijus tik po 10 metų. O gyvenimas mūsųose sparčiai keičiasi ir, deja, ne viskas į gerą pusę. Žemiau skurdo ribos atsidūrė didesnė da-

**Galvojame  
apie jus**

lis gyventojų. Ypač tai jaučia pensininkai, negalios varginami senyvo amžiaus žmonės. Dirbdami įprastais gydymo organizavimo metodais, mes ir toliau ap sunkintume kelią dažnam kaimo gyventojui patekti pas gydytoją, nes atvykti į polikliniką sudėtinga dėl retai kursuojančių autobusų (kai kur jų maršrutai visai panaikinti), kitų bėdų.

Todėl, kas įmanoma, kas mūsų jėgoms, bandom gydytojo pagalbą priartinti ir prie kaimo žmogaus. Nuo 1996 m. sausio vnr. gydytojo įsakymu visuose medicinos punktuose kartą per mėnesį ligonius priiminės apylinkės terapeutas, laborantas. Tą dieną medicinos punkto felčeris pasinaudos ligoninės transportu ir aplankys, o jei reikės ir atveš pas gydytoją, atokiau gyvenančius, vienišus savo aptarnaujamose zonos gyventojus. Tokią veiklos formą ateityje galvojame plėsti, į šį darbą įjungti ir chirurgus, ginekologus, neuropatologus. Beje, tokia gydymo pagalba vaikams teikiama jau keletą metų. Medicinos punktuose taip pat įdiegiama ir plečiama fizioterapija. Felčeriai bus mokomi atlikti gydomąjį masažą. Tad greitai ir ši pagalba rūšis bus prieinama kaimiečiams. Bet visoms šioms priemonėms įgyvendinti reikia lėšų, būtinas transportas, fizioterapinė aparatūra. Jei artimiausiu laiku sugebėtume medicinos punktus aprūpinti mopedais arba nors dviračiais, vienišų, slaugos ir gydymo reikalingų žmonių priežiūra žymiai pagerėtų. Juk dabar per dieną nedaug ką aplankysi, kai atstumas nuo vieno iki kito kartais siekia iki 10 km.

Kaip jau buvo rašyta, Subačiuje atidarytas slaugos skyrius. Čia turi galimybę būti slaugomi ir prižiūrimi ir tie ligoniai, kuriems nereikia aktyvaus gydymo. Už slaugą tik iš dalies reikia mokėti: vienišiesiems per mėnesį 50 proc. gaunamos pensijos, o turintiems šeimas, - 80 proc. Kad slaugomiems gyventojams būtų jaukesnė aplinka, iš administracijos kabineto spalvotas televizorius perkeliama į slaugos skyriaus poilsio kambarį.

Kadangi rajone nėra senelių namų, ieškom galimybių atidaryti slaugos skyrių ir rajono centrinėje ligoninėje. Beje, pastarojoje ir poliklinikoje jau šiuo metu yra kai kurių poky-

(Nukelta į 7 psl.)

**Šimonių bažnyčios atsiradimo versijos (2)**

Br. Kviklys knygoje "Lietuvos bažnyčios", apžvelgdamas Šimonių koplyčios atsiradimo istoriją, primena padavimą apie Švč. Mergelės Marijos pasirodymą trims vaikams prie pušies. Dar pasakojama, kad laikyti pamaldų į Šimonis retkarčiais atvykdavęs kunigas iš Skapiškio. 1652 m. siautęs maras ir karai su švedais išretino apylinkės gyventojus. Tuo metu išnykusi ir koplyčia. Vienoje Lipiškių kaimo sodyboje gyvenęs girios sargas Jonas Šimonis. 1670 m. rugpjūčio 15 d., per Žolinę, eidamas miško keliuku, jis pastebėjęs ant kelmo sėdinčią moterį su kūdikėliu ant rankų. Nepažįstamoji nežinia dėl ko verkusi. Užklausta, kodėl ašaroja, atsakiusi, kad nedorėliai sugriovė jos namus. Jau daugiau kaip 100 metų ji kenčianti lietis ir šalį. Norinti, kad gerieji žmonės jai namus pastatytų. Pasiteiravus, kas esanti, ištaru-

si, kad atsakymą išgirsiaš iš savo sūnaus. O to girios sargo keturiolikmetis sūnus būvęs nebylys iš prigimties. Pasitikdamas pareinantį tėvą, jis šaukęs: "Marija, Marija, Gailestingumo Motina! Tai būvęs ženklas bažnyčios statybai pradėti. Ji, nors bajorija nepadėjo, buvo greitai pastatyta. Bažnyčia pašventino vyskupas Pacas 1671 m. rugpjūčio 15 d., vėl per Žolinę. Kartu pradėti švęsti ir Žolinės atlaidai. Iki 1700 m. čia užregistruoti 35 ypatingi pagijimai, o iki 1862 m. - 122. Vadinas, šventovė buvo gausiai lankoma. Iškilio reikalus paskelbti viešą Dievo Motinos garbinimą. Tam buvo sudaryta komisija. Deja, Pirmasis pasaulinis karas visa tai nutraukė. Vokiečiai bažnyčią ir kleboniją sudegino. Liepsnose žuvo stebuklingas paveikslas ir dokumentai. Buvo išsprogdinta ir varpi-

(Nukelta į 8 psl.)

# TELEVIZIJA

## LIETUVOS

### PIRMADIENIS, I.8

7.00 Labas rytas.  
9.00 DW TV žinios.  
9.30 FR2 žinios.  
16.50 Programa.  
16.55 Pirmasis kanalas.  
17.15 Sodų kraitė.  
17.35 Atgarsiai.  
18.00 Žinios.  
18.10 LTV dok. f.  
18.35 Baltarusių programa.  
18.45 Žinios.  
18.55 TV anonsas.  
19.00 Laida vaikams.  
19.30 Ekonomikos žurnalas.  
20.00 01, 02, 03.  
20.30 Panorama.  
21.05 Sporto studija.  
21.15 Prancūzų kino vakaras.  
23.25 TV anonsas.  
23.35 Vakaro žinios.

### ANTRADIENIS, I.9

7.00 Labas rytas.  
9.00 TV anonsas.  
9.05 DW TV žinios.  
9.35 FR2 žinios.  
17.00 Programa.  
17.05 Anglų k. mokomoji programa.  
17.20 Laida lenkų kalba.  
17.40 Žinios.  
17.50 Videofilmas "Giminės".  
18.45 Žinios.  
18.55 TV anonsas.  
19.00 Programa vaikams.  
19.30 Partijų studija.  
20.30 Panorama.  
21.05 Sporto studija.  
21.15 Amerikiečių vaid. ser. "Nuodėmės". Pertraukoje -  
23.10 TV anonsas ir  
23.15 Vakaro žinios. 23.55 Lab'as.

### TREČIADIENIS, I.10

7.00 Labas rytas.  
9.00 TV anonsas.  
9.05 DW TV žinios.  
9.35 FR2 žinios.  
10.05 Muzikos pamoka.  
16.45 Programa.  
16.50 Anglų k. mokomoji programa.  
vaikams.  
17.05 Dok. f.

17.30 Krikščionio žodis.  
17.40 Žinios.  
17.50 Videofilmas "Giminės".  
18.45 Žinios.  
18.55 TV anonsas.  
19.00 Programa vaikams.  
19.20 Sveikata kasdien.  
19.40 9 amatai.  
20.30 Panorama.  
21.05 Sporto studija.  
21.15 Loterija "Perlas".  
21.20 Teatras.  
22.20 F. "Nuodėmės". Pertraukoje -  
23.10 TV anonsas ir  
23.15 Vakaro žinios.

### KETVIRTADIENIS, I.11

7.00 Labas rytas.  
9.00 TV anonsas.  
9.05 DW TV žinios.  
9.35 FR2 žinios.  
16.45 Programa.  
16.50 TV novelė "Dvi seserys".  
17.10 Vyriausybės nutarė...  
17.25 Žinios.  
17.35 Videofilmas "Giminės".  
18.45 Žinios.  
18.55 TV anonsas.  
19.00 Animac. f.  
19.25 TV artelė.  
20.10 Nėra to blogo, kas neišeitų į  
gera.  
20.30 Panorama.  
21.05 Sporto studija.  
21.15 Vaid. f. "Nuodėmės".  
22.45 "Paskutinis šansas".  
23.10 TV anonsas.  
23.15 Vakaro žinios.  
23.30 Sporto programa futbolo mė-  
gėjams.

### PENKTADIENIS, I.12

7.00 Labas rytas.  
9.00 TV anonsas.  
9.55 DW TV žinios.  
9.35 FR2 žinios.  
15.00 Iškilmingas Seimo posėdis.  
17.00 Programa.  
17.05 Būtovės slėpiniai.  
17.55 Žinios.  
18.05 "Ieškojau tėviškės juodoj nak-  
ty..." B. Brazdžionio poezija.  
18.30 Anglų k. mokomoji programa.  
18.45 Žinios.  
19.00 Programa vaikams.

19.30 6 kontinentai.  
20.00 Vilniaus krepšinio mokyklai -  
25-eri.  
20.30 Panorama.  
21.05 Sporto studija.  
21.15 Vaid. f. "Šalutinis poveikis".  
22.00 E. Lalo "Ispaniškoji simfonija  
smuikui ir orkestrui".  
22.40 TV anonsas.  
22.45 Reportažai iš renginių Sausio  
13-osios aukoms pagerbti.  
23.00 In memoriam.

### ŠEŠTADIENIS, I.13

8.00 Labas rytas.  
10.00 Dok. f. "Sausio 13-oji".  
10.30 Šarka.  
11.00 Mūsų kalba.  
11.30 Sveika, Prancūzija.  
12.00 TV anonsas.  
12.05 Pasaulio sportas.  
12.50 Dok. f.  
13.20 F. vaikams "Ūdros įlankėlė".  
13.50 Dok. žurnalas "Europos aikš-  
tė".  
14.20 Spektaklis "Mindaugas".  
16.45 Amerikiečių dok. f.  
17.15 Dailės žurnalas.  
18.00 Transliacija iš LOBT.  
19.25 TV dok. f.  
20.30 Panorama.  
21.05 Sporto studija.  
21.15 Loterija "Perlas".  
21.20 Po savo stogu.  
22.00 F. "Nusikalstamas teisingu-  
mas".  
22.55 TV anonsas.  
23.00 Vakaro žinios.

### SEKMADIENIS, I.14

8.30 Programa.  
8.35 Liudykime Kristų.  
9.05 Laida vaikams.  
10.00 Svetimo skausmo nebūna.  
10.30 Vaid. f. vaikams.  
10.55 TV žaidimas "Konrado kavi-  
nės ruletė".  
11.25 "Septynios Kauno dienos".  
12.10 TV anonsas.  
12.15 Krepšinio pasaulyje.  
12.45 Lab'as.  
13.40 Pasaulio koncertų salėse.  
15.00 Sveikinimų koncertas.  
16.00 F. "Namelis prerijose".  
16.50 Katalikų TV studija.

# TELEVIZIJA

17.20 TV žaidimas "Milijonierius".  
 17.40 Žinios.  
 17.50 Keliai. Mašinos. Žmonės.  
 18.25 TV anonsas.  
 18.30 Dok. f. "Europos gamtos stebuklai".  
 19.20 Kalbos viktorina "Moki žodį - žinai kelią".  
 20.30 Panorama.  
 21.05 Sporto studija.  
 21.15 Pirmasis kanalas.  
 21.35 Vaid. f. "Panelė Sofel".  
 23.15 Vakaro žinios.  
 23.30 Kaukodromas.

## TELE-3

### PIRMADIENIS, I.8

7.00 TV techninė profilaktika.  
 17.25 Programa.  
 17.30 TV tekstas.  
 18.00 Dok. f.  
 18.30 Pasaulio sportas.  
 18.55 100 proc.  
 19.05 "Stilius".  
 19.30 F. "Santa Barbara".  
 20.30 Animac. f.  
 21.00 Žinios.  
 21.15 Sporto naujienos.  
 21.30 Vaid. f.  
 23.00 100 proc.  
 23.15 Žinios.  
 23.30 Sporto naujienos.

### ANTRADIENIS, I.9

7.00 CNN žinios.  
 7.30 Muzika.  
 7.45 Animac. f.  
 8.15 100 proc.  
 8.30 F. "Santa Barbara".  
 10.30 F. "Marija Selestė".  
 17.25 Programa.  
 17.30 Teletekstas.  
 18.00 Muzikos laida "POP TV".  
 18.55 100 proc.  
 19.05 Laida "Mokslas ir technologija". 19.30 F. "Santa Barbara".  
 20.30 Animac. f.  
 21.00 Žinios.  
 21.15 Sporto naujienos.  
 21.30 Vaid. f.  
 23.00 100 proc.  
 23.15 Žinios.  
 23.30 Sporto naujienos.  
 23.45 Pramoginė laida "Gineso

šou".

### TREČIADIENIS, I.10

7.00 CNN žinios.  
 7.30 Muzika.  
 7.45 Animac. f.  
 8.15 100 proc.  
 8.30 F. "Santa Barbara".  
 9.30 F. "Marija Selestė".  
 17.25 Programa.  
 17.30 Teletekstas.  
 18.00 Politinė laida "Žvelkime atidžiau".  
 18.30 Muzikinė laida "Bombonešis".  
 18.55 100 proc.  
 19.05 TV žurnalas "Kelionių vadovas".  
 19.30 F. "Santa Barbara".  
 20.30 Animac. f.  
 21.00 Žinios.  
 21.15 Sporto naujienos.  
 21.30 F. "Kobra".  
 22.30 Muzika.  
 23.00 100 proc.  
 23.15 Žinios.  
 23.30 Sporto naujienos.  
 23.45 Pramoginė laida "Gineso šou".

### KETVIRTADIENIS, I.11

7.00 CNN žinios.  
 7.30 Muzika.  
 7.45 Animac. f.  
 8.15 100 proc.  
 8.30 F. "Santa Barbara".  
 9.30 F. "Marija Selestė".  
 17.25 Programa.  
 17.30 Teletekstas.  
 18.00 TV žurnalas "Europos kaleidoskopas".  
 18.30 Laida "Langas į gamtą".  
 18.55 100 proc.  
 19.05 Muzika.  
 19.30 F. "Santa Barbara".  
 20.30 Animac. f.  
 21.00 Žinios.  
 21.15 Sporto naujienos.  
 21.30 Vaid. f. "Vakar, šiandien ir rytoj".  
 23.30 100 proc.  
 23.40 Žinios.  
 23.55 Sporto naujienos.  
 0.05 Laukiniai Pietūs.

### PENKTADIENIS, I.12

7.00 CNN žinios.

7.30 Muzika.  
 7.45 Animac. f.  
 8.15 100 proc.  
 8.30 F. "Santa Barbara".  
 9.30 F. "Marija Selestė".  
 17.25 Programa.  
 17.30 Teletekstas.  
 18.00 Dok. ciklas "Centrinė gatvė".  
 18.30 LKL pirmenybės. Pertraukoje 100 proc.  
 20.00 F. "Santa Barbara".  
 21.00 Žinios.  
 21.15 Sporto naujienos.  
 21.30 F. "Kobra".  
 22.30 Muzika.  
 23.00 100 proc.  
 23.15 Žinios.  
 23.30 Sporto naujienos.  
 23.45 Muzika.

### ŠEŠTADIENIS, I.13

9.00 Programa.  
 9.05 Animac. f.  
 10.00 Medicinos laida "Sveikatos apsaugos reforma".  
 10.30 Vaid. f.  
 12.00 Vokietijos miestai.  
 13.00 Mokomasis ciklas.  
 13.30 POP TV.  
 14.30 Muzikos maratonas.  
 16.00 Dok. f.  
 16.30 Laida "Mokslas ir technologija".  
 17.00 Dok. f. ciklas.  
 17.30 TV žurnalas "Rinka".  
 18.00 F. "Marija Selestė".  
 19.35 "Stilius".  
 20.00 Dok. f. ciklas.  
 20.30 Animac. f.  
 21.00 Žinios.  
 21.15 Muzika.  
 21.30 Vaid. f.  
 23.00 Muzika.  
 23.15 Žinios.  
 23.30 Vaid. f.

### SEKMADIENIS, I.14

9.00 Programa.  
 9.05 Animac. f.  
 10.00 Langas į gamtą.  
 10.30 Muzikinė laida "Bombonešis".  
 11.00 Vaid. f. "Kaskadininkė".  
 12.35 Muzika.  
 13.00 Politinė apžvalga "Pasaulio pranešimai".  
 14.00 Dok. f. ciklas.

# TELEVIZIJA

14.30 Muzikos maratonas.  
16.00 "Muzika ir šventas žodis".  
16.30 Mokomasis ciklas "Saulės sistema ir už jos".  
17.00 F. "Ma's Motors".  
17.30 TV žurnalas.  
18.00 F. "Marija Selestė".  
19.40 TV žurnalas.  
20.00 Pasaulio sportas.  
20.30 Animac. f.  
21.00 "Naujienos. Nuomonės".  
21.30 Vaid. f.  
23.30 Tamsos citadelė.

## LNK TV

### PIRMADIENIS, I.8

6.55 Programa.  
7.00 Ryto ratas.  
9.00 TV parduotuvė.  
9.05 "Be namų negerai..."  
16.55 Programa.  
17.00 Laikas.  
17.20 Monitorius.  
18.10 Animac. f.  
18.35 "Be namų negerai..."  
19.30 TV žurnalas "Statyba".  
20.00 Laikas.  
20.45 TV parduotuvė, anonsai.  
21.00 "Vakarų Waikiki, 1".  
22.00 Tangomanija.  
22.25 "Aušrine, mano meile".  
23.00 "Radijo šou".  
23.30 Nakčia.

### ANTRADIENIS, I.9

6.55 Programa.  
7.00 Ryto ratas.  
9.00 TV parduotuvė.  
9.05 "Be namų negerai..."  
15.55 Programa.  
16.00 "Holivudo žinios".  
16.30 TV žaidimas "Pasimatymas".  
17.20 TV žaidimas "Taip. Ne".  
18.10 Animac. f.  
18.35 "Be namų negerai..."  
19.30 Anglų dok. f.  
20.00 Laikas.  
20.45 TV parduotuvė, Anonsai.  
21.00 F. "Sirenos".  
22.00 Diskusijų šou "...Prieštarauk!"  
23.00 Anglų humoristinė laida "Ben-ny Hillo šou".  
23.30 Nakčia. F. "Svetimos rankos".

### TREČIADIENIS, I.10

6.55 Programa.  
7.00 Ryto ratas.  
9.00 TV parduotuvė.  
9.05 "Be namų negerai..."  
16.05 Programa.  
16.10 "Vakarų Waikiki, 1".  
17.00 Laikas.  
17.20 Tangomanija.  
17.40 "Šou bulvaras".  
18.10 Animac. f.  
18.35 "Be namų negerai..."  
19.30 Keturi ratai.  
20.00 Laikas.  
20.45 TV parduotuvė, Anonsai.  
21.00 F. "Sirenos".  
22.00 Laida apie praeitį "Tarybinės kronikos".  
23.00 Humoristinis ser. "Daktare šen, daktare ten".  
23.30 Nakčia. F. "Sugriautas psitikiėjimas".

### KETVIRTADIENIS, I.11

6.55 Programa.  
7.00 Ryto ratas.  
9.00 TV parduotuvė.  
9.05 "Be namų negerai..."  
16.05 Programa.  
16.10 JAV policinis ser. "Sirenos".  
17.00 Laikas.  
17.20 Holivudo žinios.  
17.50 Muzikinė laida "Viskas!"  
18.10 Animac. f.  
18.35 "Be namų negerai..."  
19.30 Laida žvejams ir ne tik jiems.  
20.00 Laikas.  
20.45 TV parduotuvė, Anonsai.  
21.00 Vaid. f. "Maharadžos duktė".  
22.35 F. "Monstrai".  
23.05 Nakčia. F. "Nuvarytus arklius nušauna, tiesa?".

### PENKTADIENIS, I.12

6.55 Programa.  
7.00 Ryto ratas.  
9.00 Teleparduotuvė.  
9.05 "Be namų negerai..."  
16.05 JAV policinis ser. "Sirenos".  
17.00 Laikas.  
17.20 Laida apie praeitį.  
18.10 Animac. f.  
18.35 "Be namų negerai..."  
19.30 Kriminalinė apžvalga.  
20.00 Laikas.

20.45 Teleparduotuvė, anonsai.  
21.00 Teležaidimas "Taip. Ne".  
22.00 Humoristinė laida "Dviračio šou".  
22.30 F. "Potraukis žudyti".

### ŠEŠTADIENIS, I.13

8.55 Programa.  
9.00 Ryto ratas.  
11.00 Programa.  
11.05 "Tarybinės kronikos".  
11.55 "Šou bulvaras".  
12.25 Kriminalinė apžvalga.  
12.55 VRS kamera.  
13.20 Tangomanija.  
13.45 "Statyba".  
14.15 Madų šou "Siluetas 95".  
15.15 Kibir tele vibir.  
16.30 F. "Triušis mėnulyje".  
17.00 Auksinė "Discovery" kolekcija.  
18.00 F. "Adamsų šeimynėlė".  
18.30 "Holivudo žinios".  
19.00 "Baltojo katino svetainė".  
19.30 TV žaidimas "Pasimatymas".  
20.00 Laikas.  
20.45 "Daktare šen, daktare ten".  
21.10 "Šeštadienio pokalbiai".  
22.00 "Benny Hillo šou".  
22.30 F. "Šervudo kelionės".

### SEKMADIENIS, I.14

8.55 Programa.  
9.00 Animac. f.  
11.00 "Šeštadienio pokalbiai".  
11.50 TV žaidimas "Taip. Ne".  
12.45 TV žaidimas "Pasimatymas".  
13.15 Diskusijų šou "...Prieštarauk!".  
14.05 Keturi ratai.  
14.30 Laida žvejams ir ne tik jiems.  
14.55 "Dviračio šou".  
15.15 Kibir tele vibir.  
16.20 Komedija.  
18.05 Animac. f.  
18.30 "Holivudo žinios".  
19.00 F. "Beverli Hills, 90210".  
19.50 F. "Plikis".  
20.15 "Monitorius".  
21.00 Savaitės horoskopas.  
21.05 "Šou bulvaras".  
21.35 "Rytų žvaigždės".  
22.25 Sekmadienis.  
23.15 Nakčia. F. "Kalėjimo viršininkė".

## Lietuviškas savivaldos hibridas **Istatymai ir norminiai aktai,** **kuriais ribojamos savivaldybių funkcijos ir teisės**

**Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas**, priimtas 1994 m. liepos 19 d. Nr. 1-558. Šiuo įstatymu buvo nustatytos teisinės galimybės panaikinti visas 530 vadinamąsias žemesniosios pakopos savivaldybes, kas vėliau ir buvo padaryta. Vykdydamas šį įstatymą buvo pradėta įgyvendinti vadinamąją "savivaldos reforma". Kartu šiuo įstatymu nustatytos visų 10 apskričių ribos. Jos vėliau buvo įsteigtos ne ministerijų ar kitų valstybinių institucijų, bet savivaldybių sąskaita, tai yra, perimant iš jų daugelį funkcijų ir atitinkamai sumažinus jų biudžetus.

Taip pat pažymėtina, kad dėl šio įstatymo vykdymo Seimas 1994 m. liepos 21 d. priėmė nutarimą, kuriuo buvo pasiūlyta Vyriausybei per metus parengti ir pateikti Seimui svarstyti valstybės valdymo reformos ir jos įgyvendinimo programą. Kartu turėjo būti pateikta valstybės valdymo decentralizavimo ir dekoncentravimo įstatymo projektas. Tačiau tai nebuvo padaryta, o praktiškai ir toliau vyksta valdymo koncentravimas ir centralizavimas.

**Apskritis valdymo įstatymas**, priimtas 1994 m. gruodžio 15 d., Nr. 1-707. Šiuo įstatymu iš esmės buvo apribotos savivaldybių teisės socialinio aprūpinimo, švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos priežiūros, teritorijos planavimo, paminklotvarkos, žemės ūkio ir žemės naudojimo, o ypač žemės valdymo, taip pat namų ir kitų statinių teisinio registravimo ir eksploatavimo bei kontrolės srityse.

**Įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos Apskritis įstatymo įgyvendinimo"**, priimtas 1994 m. gruodžio 20 d., Nr. 1-711. Jį vykdydamas buvo sumažintos savivaldybės valdymo aparatui išlaikyti skirtos lėšos. Visos žemės valdymo ir žemėtvarkos bei žemės ūkio funkcijos su darbuotojais, visomis materialinėmis vertybėmis iš savivaldybių buvo paimitos. Kartu paimitos ir patalpos, kuriose buvo įsikūrusios šios tarnybos. Pažymėtina, kad Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių ir kitos apskričių administracijos taip pat įkurdintos esamų savivaldybių patalpose.

**Įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos Policijos įstatymo 12, 15 ir 49 straipsnių papildymo"**, priimtas 1994 m. spalio 12 d. šiuo įstatymu savivaldybių policijos padaliniai vietose buvo įvardyti Vidaus reikalų ministerijos padaliniais. Taip pat buvo padaryta pataisa, kad savivaldybių policija finansuojama iš valstybės biudžeto. Tokiu būdu Policijos įstatyme liko visai tuščia sąvoka "savivaldybių policija". Šio sąvokos turinio niekas negali paaiškinti ir dabar, nes pavadinimas Savivaldybių policija savaime sakytu, kad tai savivaldybių įtakos sfera, bet praktikoje yra priešingai. Kitas pasakymas tame pačiame įstatyme, kad tai yra Vidaus reikalų ministerijos padalinys, paėmė pirmojo pavadinimo bet kokią prasmę ir esmę.

**Įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo dėl piešių, žemės ir nekilnojamojo turto atstatymo tvarkos ir sąlygų"**, priimtas 1995 m. gegužės 30 d., Nr. 1-906. Jo pakeitimais ir papildymais savivaldybės nušalinamos nuo sprendimų priėmimo grąžinant nuosavybės teisę į žemę ir mišką bei kitą nekilnojamojo turto.

**Įstatymo "Dėl Lietuvos Respublikos 1995 metų valstybės biudžeto ir atskaitymų į savivaldybių biudžetus normatyvų bei dotacijų patvirtinimo"** pakeitimas ir papildymas, priimtas 1995 m. birželio 13 d., Nr. 1-937. Jais remiantis sumažinti savivaldybių biudžetai ir to sąskaita patvirtinti apskričių biudžetai.

**Įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos Žemės įstatymo pakei-**

**timo ir papildymo"**, priimtas 1995 m. birželio 13 d., Nr. 1-939. Juo iš savivaldybės atimtos teisės bet kokia forma valdyti žemę. Šiuo įstatymu praktiškai visas žemės valdymas perduotas apskričių valdytojams. Nors Apskritis valdymo įstatymo 9 straipsnyje numatyta, kad apskrities valdytojas tvarko laisvos valstybinės žemės fondą, išskyrus žemę, perduotą valdyti savivaldos institucijoms. Tokia pat norma pakartota ir Žemės įstatymo pataisose. Tačiau kokia tai žemė, taip pat lieka neatsakyta, nes visos valdymo teisės iš savivaldybių šio įstatymo pataisomis atimtos. Analogiška nuostata, kad savivaldybių institucijos valdo joms perduotą valdyti žemę, atkartota ir 1995 m. liepos 17 d. Vyriausybės nutarime Nr. 987, tačiau tuo pačiu nutarimu visa žemės valdymo tvarka nustatoma tik apskritims. Tad lieka neaišku, kokia žemė priskirta valdyti savivaldybėms. Aiškinama, kad savivaldybėms žemė valdyti niekada nebuvo perduota. Bet tai netiesa. Net sovietmečiu, kada apie savivaldą apskritai mažai buvo kalbama, miestai ir rajonai savarankiškai arba blogiausiai atveju administruojami iš viršaus, bet patys tvarkė ir valdė miestų žemes.

Einama dar toliau. Štai liepos 17 d. Vyriausybės nutarimu apskrities valdytojams leidžiama perduoti valstybinę žemę ne žemdirbystei. Tuo tarpu savivaldybės ir toliau nežino, kaip gali valdyti joms priskirtą žemę. Pagal Konstituciją, šie teisiniai santykiai turėtų būti su norminti įstatymu, deja, kartais, kaip rodo faktai, to visai nepaisoma.

**Įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos žemės nuomos įstatymo pakeitimo"**, priimtas 1995 m. birželio 13 d., Nr. 1-941. Šiuo įstatymu iš savivaldybių atimtos visos žemės nuomos ir žemės nuomos kontrolės teisės.

**Įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos Melioracijos įstatymo pakeitimo"**, priimtas 1995 m. birželio 13 d., Nr. 1-943. Juo savivaldybės atimtos melioracijos reikalų tvarkymo ir melioracijos įrenginių priežiūros teisės.

**Įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos Administracinių teisės pažeidimų kodekso pakeitimo ir papildymo"**, priimtas 1995 m. birželio 20 d., Nr. 1-957. Juo iš savivaldybių bei Administracinių komisijų prie savivaldybių tarybų atimta teisė nagrinėti bylas dėl žemės naudojimo ir jos išteklių, apsaugos reikalavimų pažeidimų, kitų bylų dėl žemės nesutvarkymo ir nukrypimo nuo žemėtvarkos projektų.

Šio įstatymo pataisomis savivaldybėms atimta teisė kontroliuoti ir prižiūrėti, kaip prisilaikoma statybos normų ir taisyklių, kaip eksploatuojami pastatai ir įrenginiai. Šiais klausimais savivaldybių institucijų pareigūnams net nesuteikiama teisė surašyti administracinio nusižengimo protokolą.

Tokių įstatymų bei kitų norminių aktų, kuriais varžomos savivaldybių teisės ir funkcijos, galima paminėti ir daugiau. Taip be aiškios koncepcijos arba strategijos rengiant ir leidžiant įstatymus neretai tarp jų sudaroma kolizija, kyla nereikalinga painiava. Centrinė žinybų, teritorinių valdymo institucijų (apskričių ir kitų, kurių priskaičiuojama per dešimt) valdininkai juos skirtingai aiškina arba apskritai išaiškinti negali. Todėl neretai susidaro situacijos, kada pradedama ginčyti įvairių valstybinių institucijų, tarp jų ir savivaldybių, kompetenciją, teises ir pareigas. O atsakomybė tokiais atvejais irgi neretai savaime išnyksta.

Antanas RIMŠA

*"Lietuvos aidas" 1995 09 27 Nr. 197.*

## **Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso pakeitimo**

Tokį įstatymą Lietuvos Respublikos Seimas priėmė praėjusių metų spalio 3 d. Jame baudžiamojo kodekso 324 ir 325 straipsniai išdėstyti taip:

**324 straipsnis. Neteisingų duomenų apie pajamas arba pelną pateikimas**

Neteisingų duomenų apie savo įmonės pajamas, pelną ar jų naudojimą įrašytas į deklaraciją arba į nustatyta tvarka patvirtintas atskaitas bei kitus dokumentus ir jų pateikimas valstybinei mokesčių inspekcijai -

baudžiamas laisvės atėmimu iki ketverių metų ar pataisos dar-

bais arba bauda.

**325 straipsnis. Mokesčių vengimas**

Nepateikimas laiku valstybinei mokesčių inspekcijai deklaracijos ar nustatyta tvarka patvirtintos ataskaitos ir kito dokumento apie savo arba įmonės pajamas, pelną arba nesumokėjimas laiku mokesčių po šių dokumentų pateikimo dėl priežasčių, nesusijusių su nemokumu, po to, kai mokesčių inspekcija raštu priminė apie pareigą pateikti deklaraciją ar kitokius nustatyta tvarka patvirtintus dokumentus bei ataskaitas ir sumokėti mokesčius, -

baudžiamas laisvės atėmimu iki ketverių metų ar bauda.

## Galvojame apie jus

(Atkelta iš 2 psl.)

čių. Veikia dienos palatos vaikų konsultacijoje. Čia mažieji piliečiai intensyviai gydomi, o sveikatai pagerėjus, vakare grįžta į namus. Taip su mažesniais sąnaudomis bus galima išgydyti nemažai vaikų. Už tai esame labai dėkingi šio darbo iniciatorei pediatrei L. Gindrėnaitei. Panašias dienas palatas planuojame įsteigti ir suaugusiems. Prieš šv. Kalėdas poliklinikos vaikų konsultacijos rūsyje pradėjo veikti higieniniai dušai. Jie dirba ketvirtadieniais, penktadieniais nuo 12 iki 19 val., o šeštadieniais - nuo 12 iki 17 val. Kviečiu gyventojus, ypač tuos, kurie neturite sąlygų nusimaudyti namuose, kuo dažniau naudotis šių dušų paslaugomis. Ateityje ketiname

įrengti ir gydomuosius dušus: cirkuliarinius, šarko. Tačiau tam reikia laiko ir pinigų. Yra galimybių turėti ir gydomąsias vonias. Slapta mintis įtaisyti vaikams maudyimosi baseiną. Bet tam reikalinga nuodugnesnė analizė, ekspertų išvados ir, žinoma, vėl lėšos. Tokie svarbesni mūsų darbai ir užmojai rytdienai.

Nors ir pavėluotai, jau praėjus šv. Kalėdų ir Naujųjų metų šventėms, noriu pasveikinti visus rajono gyventojus linkėdamas - pirmiausia geros sveikatos, daugiau artimo meilės, pasitikėjimo ir vilties.

Su giliausia pagarba

**Gerardas ALEKSAITIS**

Rajono centrinės ligoninės  
vyr. gydytojas, LKDP rajono skyriaus narys

## Reto gerumo moteris



Dažnai prisimenu jaunystės dienų pažįstamą Albiną Černiūtę - Ivanauskienę, gyvenančią Gaigaliuose, daugiabučiame name. Per gegužines ar šiaip vakaruškose ši šviesiaplaukė geros širdies mergina su marga suknete vesdavo dainas ir ratelius. Neseniai ją aplankiau. Išsikalbėjome.

- Augau ūkininko šeimoje, - pasakojo Albina. - Turėjom 10 ha žemės. Jaunai būnant nestigo ir gerbėjų, bet taip lėmė likimas, kad išėjau už našlio, ir nesigailiu. Labai sutikome. Radau jo dukrą Danguolę, dvide-

šimtmetę, kuri mokėsi Panevėžyje. Gyvenau vyro namuose. Tačiau mūsų su Jonu džiaugsmas netikėtai nutrūko - dar neturėdama nė 40-ties vyro dukterė mirė. Našlaitėmis liko šešerių metų dvynukės Daiva ir Vaita. Kadangi jų tėvas dirbo, tai jas pasiėmė ir augino pas save, kol žentas apsivedė. Tada mergaitės vėl pasiėmė. Per atostogas anūkės dažnai lankydavosi mūsų namuose. Pabūdavo ir Kupiškėje pas mano Jono seserį Stravinskienę.

Po kiek laiko - vėl nauja nelaimė. Sulaukęs 70-ties užge-

so Jonas. Aš savo vaikų neturėjau. Galvojau, kad mane anūkės ir žentas nebepašildytų, bet apsirikau. Atvažiuoja vis, padeda. Tai mano didžiausias džiaugsmas. Daiva pamilo kaimietį traktorininką - kombainininką iš Migonių kaimo ir rudenį iškėlė šaunias vestuves su Broniumi Tvaskumi. Tai dabar dažnai abudu man pagelbsti, pradžiuogina. Taip gera ir linksma žiūrėti, kai abu sutinka. Dūksta, šoka, dainuoja.

Dar anūkės jaunos, turi tik po dvidešimt. Abi baigusios dailės mokyklas ir Panevėžio katalikiškąją žemės ūkio mokyklą. Aš jas taip myliu. Kai kaimynas G. Rinkevičius Daivą su Broniumi suvedė ir piršliavo, nenorėjau, kad mano augintinė ištekėtų. Gaila buvo už vyro išleisti.

Atsisveikinant A. Ivanauskienė pridūrė:

- Aš nesijaučiu vieniša, mano ir kaimynai geri.

**Aldona STROLIENĖ**

Nuotraukoje: A. Ivanauskienė

## Politiko žvilgsniu

### Deproletarizacija

Socializmo sistemos laikais, gindami nuo nepakeliamo darbo ir siekdami minimalios laisvės, lietuviai ir iš kitų kaimyninių šalių atvykę svetimtaučiai veržte veržėsi į miestus, kur, plėtojantis pramonei, daugėjant sąjunginio pavaldumo įmonių, darbo jėgos labai trūko. Kaimas vis labiau tuštėjo. Čia pristigo ne tik darbo rankų (jas pakeitė sunkioji technika), bet ir valstietiškos kultūros, tradicijų, meilės žemei. Senoji žemdirbių karta traukėsi ne tik iš aktyvios veiklos, bet ir iš gyvenimo.

Proletarizacija vyko dirbtinai, per prievartą, naikinant įgimtą nuosavybės teisę. Natūralu, kad grįžtamasis procesas, deproletarizacija, turėtų būti lengvesnė. Daugiau šiuo požiūriu nuveikta pramonėje, kur privatizavimas prasidėjo pirmiausia. Žemės ūkyje tempi lėtesni. Mat valstiečių ūkį reikia atkurti, o tai - ne tik apgalvota žemės reforma, sodybų atstatymas, apsirūpinimas technika, bet ir žinios, patirtis, senų tradicijų sugrąžinimas. Daugelis mena, kad ūkininkas buvo ne tik artojas, bet ir daržininkas, sodininkas, bitininkas, zootechnikas, dailidė, mechanizatorius, žodžiu, - dešimties amatų specialistas, mylintis žemę žmogus.

LDDP nomenklatūra, turėdama daugumą Seime (iki praėjusio pavasario ir savivaldybėse) šį procesą stabdo. Ji globoja tas ūkio šakas, iš kurių turi naudą sau, valstybės turtą grobsto, lobsta. Jau atsirado parazituojančių kapitalistų luomas. Stumdomi biurokratų, praradę iniciatyvą ir viltį, valstiečiai geria, dažnas ilgisi kolchozų. Panašios padėties būta ir naikinant baudžiovą. Tada tie patys ponai kūrė jos likvidavimo įstatus, patys buvo ir jų vykdytojai, grobė žemę. Prieš pat baudžiovos panaikinimą buvo atvejų, kai "ponai stengėsi kuō daugiau baudžiauninkų atleisti, šie gi visom keturiom spyriojosi pasilikti baudžiovai, įrodinėjo, jog jie tikri baudžiauninkai ir priklauso ponui" (P. Ruseckas, "Baudžiava", 1936).

Tikros deproletarizacijos sulauksime, kai valstybės valdžia kur kas daugiau rūpinsis žemės ūkiu, liausis buvusį proletarą žlugdyti ydingais įstatymais, netikusiais muitais, kainomis, pajais, kreditais, kvotomis. Tik pajutęs dėmesį ir globą, atgavęs viltį, kaimo žmogus nustos gerti, pradės dorai dirbti.

**Algimantas ZOLUBAS**

## Šimonių bažnyčios atsiradimo versijos (2)

(Atkelta iš 2 psl.)

nė. Pokario metais pastatyta nauja bažnyčia ir pašventinta 1920 m.

Pravartu prisiminti ir kiek vėlesnius įvykius. Ėjo kalbos, kad 1941 m. kovo 30 d. vakare, apie 23 val., virš bažnyčios pasirodžiusi Švč. Mergelė Marija, vienoje rankoje laikydama komuniją, kitoje - kryžių. Jos galvą gaubęs šviesių žvaigždžių vainikas, kurio melsvai žalsva šviesa sklidusi po apylinkę. Apie tai rinkta medžiaga, bet karas sutrukdė įvykį iširti. Šiomet sukaks 55 metai nuo to įvykio. Jį paminėti geriausia būtų gausiomis eitynėmis į Šimonių atlaidus. Bent jau "Atgaivos" skaitytojai šiuose atlaiduose turėtų dalyvauti.

O dabar vėl pavartykime J. Vaišnoros knygos puslapius. Pažymima, kad sudeginta bažnyčia naujai atstatyta ir galutinai įrengta 1932 m. Atkeltas klebonas J. Martinaitis stengėsi sugrąžinti ankstesnę jos šlovę. Ir, atrodo, pati Marija tuo pasirūpino. Kartą jam sapne pasirodė neaiški žmogaus figūra ir pasakė: "Atstatyk Marijos garbę ten, kur ji buvo seniau. Toje vietoje rasi išaugusį medelį tarp bažnyčios pamatų ir negalintį išsiveržti į išorę". Pasakiusi šiuos žodžius, figūra išnyko. Paveiktas sapno, klebonas dar uoliau ėmėsi pradėtų darbų. Išklausinėjęs senų žmonių, jis nustatė, kad altorius buvo po esamos bažnyčios šonine siena. Tuomet pradėta ardyti iš akmenų sumūrytą bažnyčios pamatą. Išvertus kelis akmenis, rastas nemažas medelis, kuris nepajėgė išsilaisvinti iš akmenų. Pats klebonas prie to medelio iškasė didelį griovį Marijos statulos pamatui. Žinia apie jos statybą plačiai pasklido. Sekmadieniais ir per kitas religines šventes žmonės ėjo keliais aplink didįjį altorių ir prie statulos. Žmonių susirinkdavo tiek, kad netilpdavo į bažnyčią. Žolinėje altorius buvo statomas prie Marijos statulos. Ji galėdavo matyti ir keliolika tūkstančių šventoriūn susirinkusių vietinių ir iš toliau atvykusių gyventojų. Dar nuostabesnis įvykis klebonui J. Martinaičiui nutiko 1936 m., bet apie tai - kitame "Atgaivos" numeryje.

Maldininkas keliauninkas

### PARDUODA

Kupiškyje, Vilniaus g. 12, pigiai parduodamas gyvenamasis namas. Kreiptis tel. 53027.

## Skaitytojams pageidaujant Žemės ūkio rūmų visuomeninės organizacijos

Ketvirtajame mūsų laikraščio numeryje skaitytojus supažindiname su augalininkystės produkcijos augintojų organizacijomis. Šįkart spausdiname Žemės ūkio rūmų gyvulininkystės visuomenines organizacijas.

Organizacija, adresas	Pirmininkas, pirm. pavaduotojas	Kodas	Darbo tel.
Lietuvos gyvulininkystės draugijų, sąjungų ir asociacijų konferencija	Vincentas Pranevičius	8-22	618198
K. Donelaičio g. 2, 3000 Kaunas	Algirdas Bānys	8-22	624937
Lietuvos juodmargių galvijų gerinimo asociacija	Dionizas Pamakštys	8-27	719267
Tilžės g. 18, 3022 Kaunas	Jonas Kuosa	8-27	267573
Lietuvos žaliųjų galvijų gerinimo draugija	Bronius Ilgūnas	8-243	51415
V. Kudirkos g. 18-216, 2600 Vilnius	Algirdas Bānys	8-22	624937
Lietuvos pieno gamintojų asociacija	Martynas Joniškis	8-21	432952
K. Donelaičio g. 2, 3000 Kaunas	Vincentas Pranevičius	8-22	618198
Lietuvos veislinių kiaulių augintojų asociacija,	Dionizas Pamakštys	8-22	719267
Gyvulininkystės institutas	Vladas Džiaugys	8-292	55353
Žebenkos g. 12, Baisiogala, Radviliškio r.	Vladas Venckus	8-292	51198
Lietuvos arklių augintojų asociacija	Stasys Svetlauskas	8-22	652901
AB "Veisla", Ažuolijos g. 3, 4008 Rudaminos p-tas Vilniaus r.	Henrikas Matuzevičius	8-22	651652
Lietuvos trakėnų žirgų mėgėjų draugija	Vytautas Rupas	8-22	640015
Akmenų g. 4-5, 2009 Vilnius	Laima Šilalienė	8-250	46949
Lietuvos bitininkų sąjunga	Jonas Balžekas	8-257	37604
Dotnuva - Akademijs, 5051 Kėdainių r.	Kazimieras Spetyla	8-22	447841
Lazdynų g. 21-501, 2043 Vilnius	Pranas Mickus		
Lietuvos kailinių žvėrelių ir triušių augintojų draugija	Pranas Zubrickas		
K. Donelaičio g. 2, 3000 Kaunas	Jonas Skonsmonas	8-238	54381
Lietuvos putpelių ir naminių paukščių augintojų draugija	Dalius Butkauskas	8-22	359265
Sodų g. 11, 4061 Elektrėnai	Antanas Januška	8-27	552681
Kauno apskrities skyrius	Danutė Sinevičienė	8-22	359256
Lietuvos sraigčių augintojų draugija	Aloizas Stirka	8-257	54355
Architektų g. 41-24, 2049 Vilnius	Vladislovas Rūsysis		
Lietuvos sliekų augintojų draugija	Edita Abraitytė		
K. Donelaičio g. 2, 3000 Kaunas	Kazys Vytautas Trainys	8-27	261688
Lietuvos gyvūnų globos draugija	Jonas Martuzevičius	8-27	265936
Tilžės g. 18, 3022 Kaunas	Zigmantas Jagelavičius	8-27	763550
Lietuvos ožkų augintojų asociacija	Laimutė Liutkevičienė	8-27	264033
K. Donelaičio g. 2, 3000 Kaunas	Juozapas Mikutis	8-292	53974
Avių augintojų asociacija	Juozas Musnickas	8-27	756525
K. Donelaičio g. 2, 3000 Kaunas	Birutė Zapasnikienė	8-292	55384
Lietuvos vištų augintojų asociacija	Algirdas Mikalauskas	8-27	262313
Dovainonys, 4237 Rumšiškių sen., Kaišiadorių r.	Kęstutis Vaicekauskas	8-256	52856
Lietuvos pašto balandžių augintojų draugija	Arvydas Sirvydis	8-256	52856
K. Donelaičio g. 2, 3000 Kaunas	Viktoras Šimkauskas	8-27	757606
Lietuvos kaulių augintojų ir produkcijos perdirbėjų asociacija	Juozas Jusevičius		
K. Donelaičio g. 2, 3000 Kaunas	Algimantas Mikelėnas	8-27	267166
Lietuvos holšteinų galvijų augintojų ir gerintojų asociacija	Aloyzas Stonkus	8-250	51971
Gedimino pr. 19, 2025 Vilnius	Zigmas Stonys		
Lietuvos mėsinų galvijų augintojų ir gerintojų asociacija	Arūnas Svitojus	8-22	624405
Tilžės g. 18, 3022 Kaunas	Vytautas Drulia		
	Česlovas Jukna	8-27	267572

"Lietuvos aidas" 1995 10 03 Nr. 201

### Stigėjai ir leidėjai -

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių), Lietuvos krikščionių demokratų partijos, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, Lietuvos tautininkų sąjungos, Lietuvos šaulių sąjungos Panevėžio rinktinės Kupiškio S. Lozoraičio kaipa

Kupiškio rajono skyriai



"Atgaivos" redakcinė kolegija:  
Ričerdas Kriovė, Povilas Narbutas,  
Alė Markevičiūtė, Algirdas Petrušis,  
Danutė Satkevičienė, Janina Varnienė.  
Adresas: Vytauto g. 2, Kupiškis 4880,  
tel. 51259

SL 2062. Užsakydas 2. Spausdino AB "Panevėžio spaustuvė".  
Beržų g. 52, 5319 Panevėžys